EUROOPAN PARLAMENTTI 2009 - 2014

Istuntoasiakirja

20.3.2012 B7-0187/2012

PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

neuvoston ja komission julkilausumien johdosta

työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan mukaisesti

Kosovon yhdentymisestä Euroopan unioniin (2011/2885(RSP))

Ulrike Lunacek
ulkoasiainvaliokunnan puolesta

B7-0187/2012

Euroopan parlamentin päätöslauselma Kosovon yhdentymisestä Euroopan unioniin (2011/2885(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon 12. lokakuuta 2011 annetun komission tiedonannon "Laajentumisstrategia sekä vuosien 2011 ja 2012 tärkeimmät haasteet" (COM(2011)0666) sekä siihen liittyvän Kosovon edistymistä koskevan vuoden 2011 kertomuksen (SEC(2011)1207),

– ottaa huomioon yleisten asioiden neuvoston 7. joulukuuta 2009, 14. joulukuuta 2010 ja 5. joulukuuta 2011 pitämien kokouksien päätelmät, joissa korostettiin ja vahvistettiin uudelleen, että Kosovon tulisi myös hyötyä mahdollisuudesta luopua viisumivelvoitteesta heti, kun kaikki ehdot on täytetty, oli jäsenvaltioiden kanta Kosovon asemaan mikä tahansa; panee tyytyväisenä merkille komission aikeen käynnistää vuoropuhelu viisumiasioista vuoden loppupuolella ja pyytää komissiota etenemään käyttäen suunnitelmallista lähestymistapaa, jonka avulla Kosovon kansaa lähennetään EU:hun,

– ottaa huomioon luettelon vahvistamisesta kolmansista maista, joiden kansalaisilla on oltava viisumi ulkorajoja ylittäessään, ja niistä kolmansista maista, joiden kansalaisia tämä vaatimus ei koske, annetun asetuksen (EY) N:o 539/2001 muuttamisesta 30. marraskuuta 2009 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1244/2009[1] ja erityisesti sen liitteen I, jossa oikeudellisen selkeyden ja oikeusvarmuuden vuoksi viitataan Kosovossa asuviin henkilöihin,

– ottaa huomioon Kosovossa toteutettavasta Euroopan unionin oikeusvaltio-operaatiosta, EULEX KOSOVO, 4. helmikuuta 2008 hyväksytyn neuvoston yhteisen toiminnan 2008/124/YUTP sellaisena kuin se on muutettuna 9. kesäkuuta 2009 hyväksytyllä neuvoston yhteisellä toiminnalla 2009/445/YUTP ja 8. kesäkuuta 2010 tehdyllä neuvoston päätöksellä 2010/322/YUTP,

– ottaa huomioon 4. helmikuuta 2008 hyväksytyn neuvoston yhteisen toiminnan 2008/123/YUTP Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Kosovoon ja 28. heinäkuuta 2011 tehdyn neuvoston päätöksen 2011/478/YUTP Euroopan unionin Kosovon erityisedustajan mandaatin pidentämisestä,

– ottaa huomioon Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan / komission varapuheenjohtajan 27. heinäkuuta 2011 antaman julkilausuman Kosovon tilanteesta,

– ottaa huomioon Euroopan unionin neuvoston lehdistötiedotteet EU:n tukemasta vuoropuhelusta,

– ottaa huomioon 28. ja 29. toukokuuta 2008, 6. ja 7. huhtikuuta 2009, 22. ja 23. kesäkuuta 2010 ja 20. toukokuuta 2011 pidettyjen Euroopan parlamentin ja

[1] EUVL L 336, 18.12.2009, s. 1.

Kosovon parlamentin välisten kokouksien antamat yhteiset lausumat,

– ottaa huomioon Kosovoon suuntautuneen Euroopan unionin vaaliasiantuntijavaltuuskunnan 25. tammikuuta 2011 laaditun loppukertomuksen,

– ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa asiasta,

– ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244 (1999),

– ottaa huomioon Belgradin ja Pristinan välisestä vuoropuhelusta 9. syyskuuta 2010 annetun YK:n yleiskokouksen yhteisymmärrykseen perustuvan päätöslauselman (A/RES/64/298), jonka Serbia ja EU:n 27 jäsenvaltiota esittivät yhteisesti ja jossa todetaan, että vuoropuhelun tarkoituksena on edistää yhteistyötä, edetä tiellä kohti Euroopan unionia ja parantaa ihmisten jokapäiväistä elämää, ja pidetään myönteisenä, että EU on valmis helpottamaan tätä kehitystä,

– ottaa huomioon 26. maaliskuuta 2007 annetun YK:n erityislähettilään loppuraportin Kosovon tulevasta asemasta ja kokonaisvaltaisen ehdotuksen Kosovon aseman ratkaisemisesta ja erityisesti siinä esitetyt vaatimukset yhteisöjen ja niiden jäsenien ihmisoikeuksista ja perusvapauksista, uskonnollisesta ja kulttuurisesta perinnöstä ja hajauttamisesta,

– ottaa huomioon Kansainvälisen tuomioistuimen 22. heinäkuuta 2010 antaman neuvoa-antavan lausunnon siitä, onko Kosovon itsehallinnon väliaikaisten elinten antama yksipuolinen itsenäisyysjulistus kansainvälisen oikeuden mukainen,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon, että Thessalonikissa 19. ja 20. kesäkuuta 2003 kokoontuneessa Eurooppa-neuvostossa luvattiin kaikille Länsi-Balkanin valtioille Euroopan unionin jäsenyys ja että lupaus toistettiin Sarajevossa 2. kesäkuuta 2010 pidetyssä Länsi-Balkania käsitelleessä korkean tason kokouksessa;

B. ottaa huomioon, että EU on aina puolustanut Länsi-Balkanin monikantaisten ja -uskontoisten valtioiden kestävyyttä, jonka perustana ovat demokraattiset arvot, suvaitsevaisuus ja monikulttuurisuus;

C. katsoo, että alueellinen yhteistyö ja hyvät naapurisuhteet ovat keskeisessä asemassa pyrittäessä edistämään Euroopan yhdentymistä sekä turvallisuuden ja vakauden takaamista alueella;

D. katsoo, että Ahtisaaren suunnitelma on edelleen hyvä kehys Pohjois-Kosovon konfliktin ratkaisemiseksi ja Kosovon alueellisen ja poliittisen koskemattomuuden ylläpitämiseksi;

E. katsoo, että oikeusvaltion jatkuva heikkous viivästyttää demokratian kypsymistä ja haittaa taloutta pitkän aikavälin kehitystä heikentäen;

F. ottaa huomioon, että EULEX-operaation tärkeimpiin painopisteisiin kuuluvat korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuminen sekä sotarikosten tutkiminen ja niistä syytteeseenpano;

1. panee merkille, että Kosovon itsenäisyysjulistuksen on tunnustanut 85 maata, joiden joukossa on 22 EU:n jäsenvaltiota, ja toivoo, että loput viisi EU:n jäsenvaltiota tekisivät samoin; pitäisi lisäksi myönteisenä, että ne osallistuisivat aktiivisemmin Serbian ja Kosovon väliseen sovitteluun; toistaa, että EU:n on tärkeää osallistua Kosovon tilanteeseen, ja katsoo, että tämä sitoutuminen on erittäin tärkeää, jotta voidaan säilyttää vakaus ja turvallisuus EU:n lähinaapurustossa;

2. korostaa Kosovon EU-jäsenyysnäkymiä ja koko Länsi-Balkanin alueen EU-jäsenyysnäkymiä, sillä ne ovat tehokas kannustin tarvittaville uudistuksille; painottaa, että toistaiseksi ei ole onnistuttu EU:n strategiassa, jonka tavoitteena on tehdä näistä näkymistä todellisia Kosovon kansalaisille, ja että tuloksia on saavutettu vain vähän; pitää myönteisenä EU:n erityisedustajan / EU:n toimiston päällikön kaksoisviran perustamista;

3. painottaa, että on parannettava EU:n valtuuskuntien ja muiden Kosovossa läsnä olevien kansainvälisten valtuuskuntien välistä yhteistyötä, jotta vältetään toiminnan päällekkäisyys ja varmistetaan tehokas varainhallinta;

4. toistaa 29. maaliskuuta 2007, 5. helmikuuta 2009 ja 8. heinäkuuta 2010 antamissaan päätöslauselmissa ilmaisemansa kannan, että Kosovon jakamista koskeva mahdollisuus olisi torjuttava;

5. on huolissaan vakavista säännönvastaisuuksista vuoden 2010 joulukuussa toimitetuissa parlamenttivaaleissa; vaatii tutkimaan vaalipetokset perusteellisesti ja paljastamaan samalla säännönvastaisuuksista poliittisesti vastuussa olevat henkilöt sekä rankaisemaan nopeasti ja asianmukaisesti vaalipetokseen syyllistyneitä, muun muassa paikallisia vaalivirkailijoita, jotta voidaan lopettaa rankaisemattomuuden käytäntö, joka horjuttaa valtion instituutioiden oikeutusta ja yhteiskunnan luottamusta niihin; vaatii asettamaan etusijalle vaaleja koskevien tapausten ratkaisemisen ja kehottaa siksi Kosovon valtion elimiä (valtionsyyttäjä, korkein oikeus ja Kosovon tuomarineuvosto) parantamaan toimintansa koordinointia; korostaa, että demokraattisten elinten toiminta edellyttää hyvin toimivaa vaalikehystä;

6. kehottaa sekä hallituksessa että oppositiossa olevia puolueita etenemään nopeasti perustuslain ja vaalien uudistuksissa, jotka ne lupasivat äänestäjille vaalien jälkeen, jotta vaalijärjestelmästä tulee avoimempi ja kansainvälisten normien mukainen, erityisesti Euroopan neuvoston normien mukainen;

7. panee merkille, että Kosovon elimet ratkaisivat onnistuneesti presidentintoimeen liittyneen kriisin vuoden 2011 alussa, ja onnittelee Kosovoa ensimmäisen naispuolisen valtionpäämiehen johdosta; panee myös merkille, että presidentti Jahjaga on Euroopan nuorin demokraattisesti valittu valtionpäämies;

8. pahoittelee useita viivästyksiä viisumiasioiden vuoropuhelun aloittamisessa ja toistaa tukevansa sen käynnistämistä; pitää myönteisenä, että komissio aikoo vihdoin käynnistää prosessin vuoden loppupuolella aiempien Länsi-Balkanin alueen EU-jäsenyysnäkymiä koskevien sitoumustensa mukaisesti ja oli jäsenvaltioiden kanta Kosovon asemaan mikä tahansa, jotta voidaan torjua Kosovon kansalaisten kasvavaa eristyneisyyttä, jolla on kielteinen vaikutus pääasiassa muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin ja nuoriin; pitää myönteisenä, että neuvosto tuki tätä aikomusta kokouksessaan 5. joulukuuta 2011,

jossa se vahvisti, että Kosovon on mahdollista luopua viisumivelvoitteesta heti, kun kaikki ehdot on täytetty; korostaa, että parantamalla ihmisten välisiä yhteyksiä kannustetaan voimakkaasti demokratiakehitykseen ja edistetään lisäuudistuksien toteuttamista alueella;

9. korostaa, että pakolaisten ja sisäisten pakolaisten palauttaminen on edelleen haaste Kosovolle; panee tyytyväisenä merkille Kosovon viranomaisten toimet tällä alalla ja kannustaa jatkamaan toimia keskistetysti ja paikallistasolla, jotta varmistetaan palautettujen sosioekonominen integraatio ja kiinnitetään erityistä huomiota serbi-, romani-, ashkali- ja egyptiläispalautettujen tarpeisiin;

10. korostaa, että on varmistettava, että kaikki asianomaiset ministeriöt tekevät tehokkaasti yhteistyötä ja koordinoivat toimiaan, ja tarjottava yhteistyössä kansainvälisten sidosryhmien kanssa täydentävää koulutusta, valmiuksien lisäämistä ja teknistä tukea paikallisille elimille ja koordinointirakenteille; korostaa, että on tärkeää ratkaista palautettujen henkilöiden omaisuuden palauttamista koskevat kysymykset ja varmistaa Serbian kansalaisten omistusoikeuden palauttaminen Kosovossa;

11. korostaa, että on edistettävä merkittävästi sopimuksen saavuttamista Kosovon ja naapurivaltioiden välillä lakimääräistä perimystä ja omistusoikeuksia koskevasta kysymyksestä;

12. korostaa, että Serbian ja Kosovon syyskuun 2010 YK:n yleiskokouksessa tekemän sopimuksen jälkeen EU:n välityksellä käyty vuoropuhelu Belgradin kanssa on tärkeää alueellisen yhteistyön ja molempien maiden EU-jäsenyysnäkymien kannalta; pitää myönteisenä, että toistaiseksi on käyty kahdeksan neuvottelukierrosta, joissa on tehty useita alustavia sopimuksia, viimeisimpänä 2. joulukuuta 2011 yhdennetyn rajaturvallisuuden rajanylityspisteitä maan pohjoisosassa koskeva sopimus, jolla otettiin käyttöön yhtenäiset, yhteiset ja integroidut valvontajärjestelyt;

13. on kuitenkin huolissaan siitä, että Serbia ei ole pannut täytäntöön aiempia sopimuksia, jotka ovat tärkeitä molempien osapuolten kansalaisten jokapäiväisen elämän parantamiseksi, kuten tullileimoja koskeva sopimus, ja että Kosovon hallitus on siksi heinäkuussa 2011 päättänyt toteuttaa vastavuoroisia toimenpiteitä; kehottaa Serbian hallitusta osoittamaan halua saavuttaa vuoropuhelun tavoitteet ja tehdä sopimuksia sekä erityisesti pyrkimään järjestelyihin, jotka mahdollistavat Kosovon täysimääräisen osallistumisen alueelliseen yhteistyöhön, sekä panemaan ne täytäntöön nopeasti ja tehokkaasti;

14. korostaa, että kummankin osapuolen odotetaan noudattavan pragmaattista lähestymistapaa, joka edellyttää ratkaisuihin pyrittäessä sitoutumista, sinnikkyyttä ja vastuuntuntoa; toivoo, että jäljellä olevissa aiheissa saavutetaan nopeasti sopimukset, jotta luodaan tietä todelliselle alueelliselle vakaudelle ja hyville naapurisuhteille ja Kosovo voi aloittaa sitovat sopimusjärjestelyt EU:n kanssa;

15. korostaa, että on tärkeää varmistaa, että kummankin valtion parlamentit ja yhteiskunnat tietävät riittävästi vuoropuhelun tuloksista, jotta varmistetaan, että menettely on avoin ja oikeutettu, ja panee merkille, että EU:n olisi myös osallistuttava tällaiseen tiedotukseen samoin kuin molempien osapuolien lähentämiseen ja ihmisten välisten yhteyksien luomisen helpottamiseen;

16. vaatii neuvostoa ja komissiota neuvottelemaan mahdollisimman pian kauppasopimuksen tekemisestä Kosovon kanssa, sillä se on ratkaisevan tärkeää valtion kehittymisen ja työttömyyden menestyksellisen torjumisen kannalta;

17. on erittäin huolestunut Pohjois-Kosovon epävakaasta ja kireästä tilanteesta ja tuomitsee jyrkästi KFOR-joukkoihin ja Kosovon viranomaisiin alueella kohdistuneet väkivaltaisuudet, joita on mahdoton hyväksyä ja joissa on kuollut ja loukkaantunut ihmisiä; vaatii toimia oikeusvaltioperiaatteen palauttamiseksi alueelle tiivistämällä järjestäytyneen rikollisuuden ja sellaisten rikollisten rakenteiden torjumista, jotka toimivat viranomaisten valvonnan ulkopuolella ja käyttävät aluetta turvapaikkanaan; vaatii poistamaan nopeasti ja kokonaan kaikki tiesulut ja varmistamaan ihmisten ja tavaroiden vapaan liikkuvuuden, muun muassa pääsyn kansainvälisen yhteisön ja Kosovon tulliviranomaisten rajanylityspisteille; panee tyytyväisenä merkille Serbian presidentin lausunnon tästä asiasta ja kehottaa Serbian hallitusta purkamaan vastaavat rakenteet Kosovon alueelta;

18. korostaa, että jos Ahtisaaren suunnitelman pantaisiin täytäntöön Pohjois-Kosovossa, Kosovon serbit saisivat laajan autonomian ja samalla taattaisiin heidän oikeutensa ja perusvapautensa; toistaa, että kestäviä ratkaisuja voidaan saavuttaa ainoastaan vuoropuhelussa neuvotelluilla tuloksilla, ja kehottaa Kosovon hallitusta tekemään kaikkensa, että Pohjois-Kosovon kansalaisia varten kehitetään ja pannaan täytäntöön tehokas yhteisöstrategia, jolla helpotetaan tätä kehitystä; vaatii kansainvälistä yhteisöä jatkamaan Kosovon hallituksen tukemista sen pyrkiessä Pohjois-Kosovon tilanteen pitkäaikaiseen rauhanomaiseen ratkaisuun;

19. korostaa, että Kosovon viranomaisten on ryhdyttävä lisätoimiin serbivähemmistön tukemiseksi erityisesti pohjoisessa, jotta heidät voidaan integroida täysimääräisesti Kosovon yhteiskuntaan; vaatii tämän vuoksi lisäämään Kosovon serbien edustusta paikallisessa ja kansallisessa hallinnossa, sillä se on välttämätöntä, jotta varmistetaan serbivähemmistön etujen näkyvyys ja lisätään sen valmiuksia osallistua päätöksentekoprosessiin, mikä edistää Kosovon yhtenäisyyttä;

20. pitää myönteisenä, että Ibar-joen eteläpuolen serbiyhteisö osallistuu yhä enemmän Kosovon hallintorakenteeseen, kuten vaaleissa ja väestönlaskennassa havaittu lisääntynyt osallistuminen osoittaa; korostaa, että hajauttamisprosessi on tässä yhteydessä ratkaisevassa asemassa, ja vaatii lisätoimia, joilla parannetaan sen tuloksia ja varmistetaan erityisesti kaikkien hallinnontasojen hyvä yhteistyö; kehottaa lisäämään paikallishallinnon kapasiteettia ja talousarvioita; toivoo, että tämän yhteistyömallin soveltamista voidaan laajentaa pikaisesti Pohjois-Kosovoon, kuten Ahtisaaren suunnitelmassa ennakoitiin, ja vaatii soveltamaan tehokasta hajauttamisprosessia tälläkin alueella etnisten jännitteiden lieventämiseksi ja vakauden edistämiseksi;

21. korostaa, että oikeusvaltio-operaatio EULEX on tärkeä, sillä se on konkreettinen osoitus koko EU:n ja sen 27 jäsenvaltion sitoutumisesta edistämään oikeusvaltioperiaatetta Kosovossa, ja pyytää EU:n aloitteita, joilla parannetaan kyseisen tärkeän operaation tehokkuutta ja vastaanottoa koko Kosovon alueella; kehottaa Kosovon viranomaisia lisäämään yhteistyötään EULEXin kanssa ja varmistamaan, että EULEXin toimia tuetaan sen kaikilla toimialoilla; panee merkille EULEXin toimet Pohjois-Kosovossa ja kehottaa

sitä lisäämään toimiaan täyttääkseen toimeksiantonsa alueella; panee merkille, että operaation toimeksiantoa erityisesti suunnittelun, toiminnan, hallinnon ja valvonnan aloilla tarkistetaan parhaillaan ja että tarkoituksena on mukauttaa toimeksiantoa muuttuvaan tilanteeseen paikan päällä;

22. vahvistaa, että on edistytty hyvin tietyillä aloilla, kuten poliisi- ja tulliasioissa, ja katsoo, että EULEXin keskeistä toimintaa korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden sekä sotarikosten torjunnan aloilla olisi tehostettava, jotta operaatiolla saavutetaan konkreettisempia tuloksia; on tässä yhteydessä huolissaan käsiteltävien tapausten valtavasta sumasta, joka johtuu EULEXille YK:n Kosovon väliaikaishallinnolta (UNMIK) siirrettyjen tapausten suuresta määrästä; painottaa EULEXin vastuuta liittyen sen toimeenpanovaltaan ja valtuutukseen toimia valvojana, ohjaajana ja neuvojana; kannustaa tältä osin EULEXia toteuttamaan konkreettisia toimia edistääkseen korkean tason korruptiotapauksien tutkimista; kiinnittää tässä yhteydessä huomiota syyttäjien ja tuomareiden ratkaisevan tärkeään työhön ja kehottaa EU:n jäsenvaltioita varmistamaan, että syyttäjiä ja tuomareita on riittävän paljon lähettämällä asianmukaista henkilökuntaa ja turvautumalla tarvittaessa tarjouskilpailuihin vajeen täyttämiseksi;

23. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita varmistamaan, että EULEXin henkilöstöllä on käytössään asianmukaiset logistiset järjestelyt, jotta he voivat täyttää toimeksiantonsa myös kriisitilanteissa, kuten parhaillaan Mitrovicë/Mitrovica-alueen pohjoisrajalla käynnissä olevan kriisin aikana; kiinnittää huomiota siihen, kuinka tärkeää on varmistaa operaation toiminnan jatkuvuus; on huolissaan useiden EU:n jäsenvaltioiden ilmoituksesta vetää pois valmiudessa olevat poliisijoukkonsa (Formed Police Units) ja kehottaa kyseisiä jäsenvaltioita harkitsemaan uudelleen päätöksiään, sillä joukoille on jatkuvasti tarvetta paikan päällä;

24. painottaa tehokkaan sisäisen hallinnan, koordinoinnin ja yhteistyön tarvetta EULEXin kehyksessä; korostaa avoimuuden ja vastuuvelvollisuuden tarvetta EULEXin toiminnassa sekä sen toimiin liittyvän poliittisen yhteyden huomioon ottamista, jotta vahvistetaan sen legitiimiyttä kansalaisten silmissä; korostaa lisäksi, että on tärkeää ylläpitää tiiviitä viestintäyhteyksiä Kosovon hallituksen, kansalaisten ja tiedotusvälineiden kanssa; kannustaa EULEXia tiedottamaan operaationsa tuloksista Kosovon kansalaisille ja toimimaan siten, että luottamus operaatioon kasvaa, sekä ottamaan kansalaisten odotukset huomioon;

25. katsoo, että EULEXin olisi kiireellisesti tarkasteltava tiettyjä rakenteellisia puutteita, kuten vähäistä sisäistä vastuuvelvollisuutta ja vähäistä ulkoista valvontaa;

26. pitää myönteisenä, että kulttuurisesti ja uskonnollisesti merkittävien kohteiden suojeluun liittyvää vastuuta siirretään vaiheittain paikallisille poliisivoimille, mikä on osoitus paikallisviranomaisten toiminnasta;

27. kannustaa Kosovon parlamenttia lisäämään merkitystään Kosovon demokraattisen ja lainsäädännöllisen kehityksen kannalta; korostaa tarvetta vahvistaa Kosovon parlamentin hallituksen toimintaa ja erityisesti talousarviovarojen valvontaa koskevaa tehtävää; on huolissaan siitä, ovatko hallituksen toimintasäännöt selkeitä ja noudattaako se niitä; korostaa, että parlamentin on noudatettava selkeitä toimintasääntöjä ja sillä on oltava asianmukaiset valmiudet, jotta se voi toteuttaa tehtävänsä tehokkaasti; pitää myönteisenä

suunniteltua kumppanuusohjelmaa ja vaatii tukemaan enemmän parlamentin toimintavalmiuksien ja asiantuntijuuden kehittämistä;

28. korostaa Euroopan yhdentymistä käsittelevän komitean ja Euroopan yhdentymiseen liittyvistä asioista vastaavan ministeriön tärkeää tehtävää ja suhtautuu myönteisesti näiden kahden toimielimen välisten suhteiden paranemiseen; kehottaa kuitenkin Kosovon hallitusta jatkamaan toimielimien vahvistamista ja niiden välisen yhteistyön parantamista;

29. pitää myönteisenä, että on perustettu erityinen toimintaryhmä (EULEX Special Investigative Task Force) tutkimaan väitöksiä ihmisten epäinhimillisestä kohtelusta ja ihmisten elinten laittomasta kaupasta, kuten Euroopan neuvoston 25. tammikuuta 2011 annetussa päätöslauselmassa vaadittiin; vaatii, että nämä asiat tutkitaan perusteellisesti; kehottaa kaikkia asianomaisia toimijoita, myös Kosovon ja Albanian viranomaisia, tekemään yhteistyötä tutkimuksissa ja kaikkia naapurimaita antamaan täyden tukensa erityiselle toimintaryhmälle;

30. korostaa, että tarvitaan lisätoimia, jotta vuosien 1998 ja 1999 konfliktissa ja sen jälkeisenä aikana kadonneet henkilöt voidaan paikantaa, ja että on perheiden perusoikeus saada tietää heidän sukulaistensa kohtalosta ja että se on yhteisöjen välisen sovinnon ja alueen rauhanomaisen tulevaisuuden kannalta tärkeä ennakkoedellytys; tukee tästä syystä täysimääräisesti kadonneita henkilöitä tarkastelevan työryhmän ja EULEXin ponnistuksia oikeuslääketieteen alan nykyaikaistamiseksi Kosovossa; kehottaa toteuttamaan lisätoimia maaliskuun 2004 tapahtumiin liittyvien tapauksien selvittämiseksi, koska haluttomuus ja tehottomuus estävät edelleen rikoksien tutkimisen kyseisessä yhteydessä;

31. korostaa, että korruption yleisyys ja järjestelmällisyys ovat edelleen suuria haasteita Kosovossa ja koko Länsi-Balkanin alueella ja että se horjuttaa kansalaisten luottamusta oikeusvaltioon ja vaikuttaa julkisten palvelujen saatavuuteen; pitää myönteisinä ilmoitettuja lainsäädäntöuudistuksia ja vaatii panemaan ne pikaisesti ja asianmukaisesti täytäntöön, jotta haasteeseen vastattaisiin ennakoivammin, erityisesti parantamalla lainvalvontaviranomaisten ja oikeuslaitoksen valmiuksia tällä alalla ja varmistamalla, että julkiset hankinta- ja tarjouskilpailumenettelyt ovat avoimia; korostaa, että tarvitaan ennakoivaa lähestymistapaa ja parempaa yhteistyötä korruption vastaisen viraston, poliisin ja syyttäjän välillä; korostaa, että vallitseva rankaisemattomuuden ilmapiiri ja asiaankuuluvien seuraamusten puute korruptiosta ovat yksi Kosovon suurimmista ongelmista, ja vaatii Kosovon viranomaisia saavuttamaan tuloksia korruption torjunnan alan tapausten syytteeseenpanossa myös poliittisen ja taloudellisen vallan ylimmillä tasoilla;

32. katsoo, että oikeusvaltioperiaatteen noudattamista Kosovossa koskeva kysymys herättää edelleen vakavaa huolta ja siihen on kiinnitettävä kiireellisesti huomiota; kannustaa viranomaisia toteuttamaan pikaisesti tarvittavia uudistuksia, joilla edistetään Kosovon EU-jäsenyysnäkymiä, sillä ne hyödyttävät viime kädessä väestöä;

33. on hyvin huolestunut siitä, miten Kosovon järjestäytynyt rikollisuus osallistuu alueella monenlaiseen rikollistoimintaan, kuten huumausaine- ja ihmiskauppaan; panee merkille, että poliisin ja oikeuslaitoksen valmiudet torjua järjestäytynyttä rikollisuutta ovat kehityksen varhaisvaiheessa, ja kehottaa Kosovon viranomaisia ryhtymään välittömästi toimiin valmiuksien parantamiseksi; kehottaa Kosovon viranomaisia myös parantamaan

lainsäädäntöprosessin laatua ja avoimuutta, jotta olisi mahdollista luoda asianmukainen oikeudellinen kehys Kosovoon ja lisätä luottamusta oikeusjärjestelmää kohtaan;

34. korostaa kansainvälisen yhteistyön merkitystä järjestäytyneen rikollisuuden tehokkaassa torjunnassa; pahoittelee, että koska tietyt kansainvälisen yhteisön jäsenet eivät ole tunnustaneet Kosovon asemaa valtiona, Kosovon ei ollut mahdollista luoda välitöntä yhteistyösuhdetta Europolin ja Interpolin kanssa, ja että EULEX- ja UNMIK-operaatioiden välityksellä toteutettu tietojenvaihto ei ole tähän mennessä toiminut asianmukaisella tavalla; kehottaa Europolia ja Interpolia ottamaan käyttöön tehokkaita tietovirtoja Kosovon kanssa tekemällä yhteistyösopimuksia tai myöntämällä Kosovolle tarkkailijan asema; korostaa FRONTEXin ja Kosovon välisen tiedonvaihdon merkitystä;

35. pitää myönteisenä oikeuslaitosuudistuksen etenemistä mutta vaatii lisätoimia, jotta varmistetaan tuomareiden ja syyttäjien ammattitaitoisuus ja riippumattomuus poliittisesta häirinnästä ja torjutaan korruptiota heidän keskuudessaan; pitää tässä yhteydessä myönteisenä perustuslakituomioistuimen aktiivista roolia parlamentin menettelyjen perustuslaillisuuden varmistamisessa ja toiminnan koskemattomuuden selventämisessä; panee merkille, että joillakin aloilla saavutetusta edistyksestä huolimatta Kosovon oikeudellinen järjestelmä on edelleen epävakaa ja käsittelyä odottavien oikeustapauksien määrä huomattava; korostaa tässä yhteydessä, että uudistuksia on jatkettava; korostaa, että täysin toimintakykyisten ja tehokkaiden todistajansuojaohjelmien ja todistajien siirtämisohjelmien käyttöönotto on erittäin tärkeää, jotta oikeusjärjestelmä voi toimia kunnolla, ja vaatii välittömiä toimia todistajansuojalainsäädännön täytäntöön panemiseksi ja todistajansuojeluyksiköiden perustamiseksi poliisivoimissa ja oikeuslaitoksessa; kehottaa lisäksi EU:n jäsenvaltioita ja muita EULEXiin osallistuvia valtioita sitoutumaan aktiivisesti todistajien siirtämistä koskeviin ohjelmiin; pahoittelee, että Mitrovicë/Mitrovica-alueen tuomioistuin ei vieläkään toimi täysin, ja kehottaa Kosovon ja Serbian viranomaisia ratkaisemaan asian, jotta Pohjois-Kosovon kansalaisten mahdollisuuksia saada oikeutta parannetaan;

36. korostaa, että ammattitaitoinen, riippumaton, vastuullinen ja saavutettavissa oleva julkishallinto on tärkeä, jotta valtion elimet voivat toimia kunnolla; vaatii siksi hyväksymään kiireellisesti toimintasuunnitelman, jolla pannaan täytäntöön julkishallintoa koskevassa strategiassa suunnitellut uudistukset; korostaa, että hallinnon on ilmennettävä yhteiskunnan sukupuolijakaumaa ja etnistä koostumusta, sen koostumuksesta olisi päätettävä ammatillisten ansioiden perusteella ja poliittinen häirintä ei saa vaikuttaa nimitysjärjestelmään;

37. korostaa, että vapaat, puolueettomat, vahvat ja riippumattomat joukkoviestimet, jotka noudattavat ilmaisunvapauden ja tiedonsaannin vapauden takaavia, tiedotusvälineitä koskevia kansainvälisiä normeja, ovat demokratian kulmakivi; kehottaa siksi hallitusta laatimaan asianmukaista lainsäädäntöä, myös rikosoikeudellisen rangaistavuuden poistamisesta kunnianloukkaustapauksissa, ja varmistamaan, että se pannaan tehokkaasti täytäntöön; panee huolestuneena merkille, että tiedotusvälineiden työhön kohdistuu jatkuvasti poliittista häirintää, ja kehottaa viranomaisia ryhtymään välittömästi toimiin, joilla suojellaan toimittajia työssä kohdattavilta uhkilta ja painostukselta, muun muassa valtion mainosmäärärahojen valikoivalta käytöltä, jotta edistetään tiedotusvälineiden

riippumattomuutta ja moniarvoisuutta ja taataan Kosovon kansalaisten tiedonsaanti; vaatii suojelemaan toimittajia ja ottamaan käyttöön toimittajien vähimmäistason oikeudet ja työolot; vaatii toimenpiteitä, joilla varmistetaan, että tiedotusvälineiden omistussuhteet ovat avoimia ja yleisradioyhtiö on taloudellisesti ja toimituksellisesti riippumaton muun muassa siten, että asianmukainen osuus, esimerkiksi 20 prosenttia, sen ohjelmista (myös ajankohtaisia asioita käsittelevistä ohjelmista) hankitaan itsenäisiltä tuottajilta;

38. panee huolestuneena merkille, että syrjintä on yhä vakava ongelma Kosovossa, ja kehottaa hallitusta panemaan täytäntöön laajan syrjinnän vastaisen strategian kansainvälisten ihmisoikeusnormien mukaisesti, jolloin taataan, että kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia etnisestä alkuperästä, sukupuolesta, iästä, uskonnosta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai vammaisuudesta riippumatta, jotta edistetään suvaitsevaisuutta ja toisten kunnioittamista ja ymmärtäväisyyttä ja pyritään lisäämään tietoisuutta ihmisoikeuksista keskitetysti ja paikallisella tasolla; korostaa, että tarvitaan lisätoimia, jotta ihmisoikeusloukkauksiin voidaan puuttua paremmin oikeudellisten ja hallinnollisten keinojen avulla; kiinnittää erityisesti huomiota naisten sekä romani-, ashkali- ja egyptiläisyhteisöjen tilanteeseen ja sen varmistamiseen, että kaikki lapset integroidaan koulutukseen omalla äidinkielellään; Kosovon etninen monimuotoisuus huomioon ottaen vaatii viranomaisia takaamaan mahdollisuuden saada tehokkaita monikielisiä julkisia palveluja kansainvälisten ja unionin normien mukaisesti;

39. korostaa oikeusasiamiehen viran merkitystä kansalaisten oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi ja kannustaa hallitusta ja Kosovon parlamenttia lisäämään toimiaan oikeusasiamiehen suosituksien täytäntöön panemiseksi; vaatii lisää poliittista, hallinnollista ja taloudellista tukea tälle instituutiolle, sillä sen olisi oltava keskeisessä asemassa ihmisoikeuksien takaajana; huomauttaa siksi, että riittämättömät henkilöstöresurssit ja taloudelliset resurssit sekä asianmukaisten työtilojen puute estävät yhä oikeusasiamiestä toimimasta kunnolla;

40. vaatii Kosovon hallitusta varmistamaan, että perustuslain määräykset, joissa pyritään takaamaan vähemmistöjen kunnioittaminen ja suojeleminen, taataan käytännössä;

41. huomauttaa, että Kosovon oikeudellisessa kehyksessä luodaan perusta sukupuolien tasa-arvon vakiinnuttamiseksi ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman N:o 1325 "Naiset, rauha ja turvallisuus" täytäntöön panemiseksi; korostaa kuitenkin, että sosiaaliset normit, perinteet, huonot taloudelliset olot ja epävakaat instituutiot – kuten erityisesti oikeuslaitos – ovat syitä, joiden vuoksi olemassa olevan lainsäädännön soveltamisesta poiketaan jatkuvasti ja järjestelmällisesti; mainittakoon esimerkiksi naisten omistusoikeuden rajoittaminen, epäröivä suhtautuminen perintöriitoja koskevien kanteiden nostamiseen ja kyvyttömyys vaatia lasten huoltajuutta; toteaa lisäksi, että naisten riittämätön suojelu kotiväkivallalta, oikeussuojan saatavuuden puute rikostapauksissa, tyttöjen eriarvoiset mahdollisuudet osallistua opetukseen, naisten ja miesten taloudellinen epätasa-arvoisuus ja naisten jatkuva aliedustus kaikilla poliittisen päätöksenteon tasoilla ovat kaikki osoitus siitä, että päätöslauselmaa N:o 1325 ei noudateta; kehottaa tältä osin Kosovon viranomaisia tekemään kaikkensa päätöslauselman täytäntöön panemiseksi;

42. panee tyytyväisenä merkille naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon alalla

saavutetun edistyksen, josta on esimerkkinä enimmillään yhdeksän kuukauden mittaisen palkallisen äitiysloman käyttöönotto; on kuitenkin huolissaan tyttöjen korkeasta koulunkäynnin keskeyttämisasteesta ja naisten aliedustuksesta työmarkkinoilla sekä yhteiskunnan keskeisillä toimialoilla; kehottaa Kosovon viranomaisia edistämään aktiivisemmin naisten osallistumista työmarkkinoille ja heidän asemansa vahvistamista kyseisillä markkinoilla;

43. muistuttaa kulttuurienvälisen koulutuksen keskeisestä merkityksestä Kosovossa, koska siten edistetään kunnioituksen, hyväksymisen ja sallivuuden ilmapiiriä kansakuntien sekä etnisten tai uskonnollisten ryhmien välillä, jolloin suojellaan kunkin ryhmän identiteettiä ja tunnustetaan toistensa identiteetti; vaatii Kosovon viranomaisia laatimaan opetussuunnitelman, joka kattaa kaikkien Kosovon perinteisten yhteisöjen historian, kulttuurin ja muut näkökulmat edistäen siten sallivuuden ilmapiiriä;

44. kannustaa Kosovon hallitusta ja parlamenttia kehittämään julkisia ja yksityisiä kouluja varten nykyaikaisen opetusjärjestelmän, jossa kunnioitetaan uskonnollisten yhteisöjen ja valtion välistä eroa ja joka perustuu kulttuuriseen ja uskonnolliseen monimuotoisuuteen sekä Kosovon yhteiskunnassa vallitsevaan vanhaan sallivuuden perinteeseen;

45. vaatii vahvempia toimia Kosovon kulttuuri- ja uskontoperinnön turvaamiseksi erityisesti serbialaisten ortodoksikirkkojen ja -luostarien kohdalla sekä kaikkien muiden yleismaailmallista ja eurooppalaista kulttuuriperintöä edustavien monumenttien kohdalla; vaatii siksi panemaan tehokkaasti täytäntöön erityiset suoja-alueet ja muun muassa keskeyttämään laittoman rakentamisen näillä alueilla ja niiden ympärillä sekä varmistamaan, että ne yhdentyvät kestävästi paikallisiin yhteisöihin; katsoo, että on hyväksyttävä lakeja, jotka koskevat UNESCOn maailmanperintökohteiksi nimittämien keskiaikaisten serbialaisten ortodoksikirkkoon kuuluvien luostareiden suojelemista sekä Prizrenin historiallista keskustan ja Velika Hoča/Hoça e Madhe -alueen suojelemista; kehottaa hyväksymään kattavan luettelon suojeltavista kulttuuriperinnön kannalta merkittävistä kohteista oikeudellisen selvyyden saavuttamiseksi ja monitulkintaisuuden välttämiseksi;

46. kehottaa toteuttamaan lisätoimia tällä hetkellä jakautuneen Pristinan yliopiston yhdistämiseksi ja kehottaa komissiota laatimaan ehdotuksia siitä, mitä aloitteita Euroopan unioni voisi toteuttaa Mitrovicassa ja Pristinassa sijaitsevien tiedekuntien yhdistämiseksi;

47. kehottaa neuvostoa antamaan komissiolle välittömästi valtuudet aloittaa Kosovon kanssa käytävät neuvottelut puitesopimuksesta, joka koskee sen osallistumista yhteisön ohjelmiin; panee merkille komission suosituksen aloittaa toimien toteuttaminen "Kulttuuri"- ja "Kansalaisten Eurooppa" -ohjelmista, mutta korostaa, että on tärkeää laajentaa Kosovon osallistumista muihin ohjelmiin mahdollisimman pian;

48. toistaa tukevansa kansalaisyhteiskunnan toimintaa ja kehottaa hallitusta ja parlamenttia kehittämään rakenteita ja foorumeita vuoropuhelun käymiseksi kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa; kannustaa samalla sosiaali- ja talouspolitiikkaa laativia elimiä ottamaan huomioon kansalaisyhteiskunnan panoksen; korostaa, että kansalaisjärjestöt ovat tärkeitä viranomaisten toiminnan valvonnassa erityisesti, kun torjutaan korruptiota ja rakennetaan etnisten ryhmien välistä luottamusta; kannustaa kansalaisyhteiskunnan edustajia käymään vuoropuhelua, jossa määritellään yhteisiä painopisteitä ja keskitetään

kansalaisyhteiskunnan pyrkimykset vaikuttaa julkiseen politiikkaan;

49. tunnustaa, että vaikka ammattiyhdistyksiin liittymisen vapaus on lakisääteinen, työvoimaa ja ammattiyhdistyksiä koskevien perusoikeuksien tilannetta on vielä parannettava; kannustaa Kosovoa vahvistamaan sosiaalista vuoropuhelua päätöksentekoprosessin, politiikan laatimisen ja työmarkkinaosapuolien valmiuksien lisäämisen kehyksessä;

50. on huolissaan Kosovon taloudellisesta tilanteesta, ja korostaa, että budjettikuri ja kestävä makroekonominen toimintapolitiikka ovat tärkeitä maan kehitykselle ja että yksityistäminen on toteutettava täysin avoimesti; pitää myönteisinä toimia, joilla yksinkertaistetaan yritysten aloittamista koskevia menettelyjä ja joiden tarkoituksena lisätä talousarviotuloja ja vähentää erityisesti nuorten korkeaa työttömyyttä Kosovossa; pahoittelee siksi viivästyksiä yksipuolisten kaupan toimenpiteiden jatkamisessa;

51. pitää myönteisenä pk-yrityksien kehittämistä koskevaa strategiaa vuosiksi 2012–2016 ja kehottaa kauppa- ja teollisuusministeriön pk-yrityksiä tukevaa virastoa panemaan sen täytäntöön; vaatii virastoa lisäämään toimiaan pk-yrityksien määrän lisäämiseksi myöntämällä rahoitusta, vähentämällä hallinnollista rasitusta ja kannustamalla yhteistyötä pk-yrityksien välillä Kosovossa, koko alueella ja EU:ssa;

52. kehottaa Euroopan unionin neuvostoa ja komissiota tukemaan tiiviissä yhteistyössä Kosovon paikallisten, alueellisten ja kansallisten viranomaisten kanssa nykyaikaisen, ekologisen ja kestävän maatalouden kehittämistä sekä pk-yrityksien kehittämistä uusiutuvan energian tuottamiseksi;

53. muistuttaa, että Kosovon pitkän aikavälin talouskehityksen kestävyyttä koskevia varteenotettavia näkymiä voidaan tarjota ainoastaan Euroopan unionin ja Kosovon välisellä kauppasopimuksella; suhtautuu myönteisesti neuvoston komissiolle esittämään kehotukseen, jonka mukaan komission olisi ehdotettava keinoja edistää kauppasopimusta niin pian kuin on saavutettu riittävää kehitystä, ja vaatii komissiota lähettämään pikaisesti asiantuntijavaltuuskunnan Kosovoon arvioimaan valtion edistymistä tällä alalla;

54. pitää myönteisinä useita ympäristönsuojelualan toimia; pahoittelee, että Kosovon viranomaiset eivät ole tutkineet riittävästi sellaisia uuden hiilivoimalan rakentamisen vaihtoehtoja, joilla voitaisiin korvata Kosovo A- ja B -voimaloiden energiantuotanto; myöntää samalla, että Kosovon lisääntyvä energiantarve on lyhyellä aikavälillä korvattava käyttämällä hiiltä tärkeimpänä energialähteenä, mutta vaatii kuitenkin investoimaan enemmän vaihtoehtoiseen, puhtaampaan tekniikkaan ja energiajärjestelmän energiatehokkuuden parantamiseen EU:n tavoitteiden mukaisesti; vaatii hankkimaan suuremman osuuden energiasta uusiutuvista energialähteistä, sillä Kosovo A- ja Kosovo B -voimalat on suljettava mahdollisimman nopeasti;

55. ottaen huomioon, että vakaa infrastruktuuri on kestävän kehityksen kannalta olennaisen tärkeä ennakkoedellytys, korostaa, että on tärkeää parantaa liikenneverkostoa ja yhdistää se naapurimaiden verkostoihin, jotta ihmisten ja tavaroiden liikkuvuus olisi helpompaa; katsoo, että julkisen liikenteen järjestelmä ja erityisesti rautatiejärjestelmä ovat kustannustehokkaita ja kestäviä tiekuljetusten vaihtoehtoja, ja kehottaa hallitusta ja kansainvälisiä lahjoittajia asettamaan investointisuunnitelmissaan etusijalle niiden kehittämisen ja uudistamisen;

56. panee tyytyväisenä merkille, että Kosovon suhteet useimpiin naapurimaihin ovat vahvistuneet, ja vaatii ottamaan Kosovon täysin mukaan paikalliseen yhteistyöhön; panee merkille, että Kosovo toimi Keski-Euroopan vapaakauppasopimuksen (CEFTA) puheenjohtajana vuonna 2011 ja puheenjohtajuus sujui moitteettomasti, mutta on kuitenkin huolissaan siitä, että kireät suhteet Serbiaan vaikuttavat kielteisesti sekä ihmisten ja tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen että CEFTAa koskevaan yleiseen yhteistyöhön;

57. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä Kosovon hallitukselle, presidentille ja parlamentille.